

Dieros Klausimai

Užsienį pa... Maskvos įsakymu, pagar...
sėjęs išgama Ant... pašalintas iš Lietuvos kom...
unistų partijos gen... retorikos vėtos. Mato...
mai, su Berijos kritimu... eilė ir Sniečkui. Nauju...
sektorių paskirtas kažk... Kazys Liaudis (bene su...
lietuvinas maskolius ar kitokios tautybės Maskvai pa...
tikimas komunistas). Kas link Sniečkaus, reikia pažy...
mėti, kad nuo šio išgamos kruvinių rankų nukentėjo daug...
lietuvių, neišskiriant ir jo artimųjų. Net jo motina se...
nukė, pabūgusi sūnaus ir jo draugų budelių darbų, bė...
go iš Lietuvos kur akys neša ir mirė tremtyje. Sniečkus...
tai tas pats buvęs Stalino ir kitų Kremliaus bosų bat...
laizys, kurs 1952 m. spalio mėnesį bolševikų kongrese...
Maskvoje generolą Eisenhowerį, dabartinį U. S. prezi...
dentą, išvadino "imperialistų, veltui lojantį prieš lietu...
vių tautą, tikintis ją pavergti". Mat, Eisenhower, kal...
bėdamas Amerikos legionierių konvencijai, stipriai iš...
sireiškė už Kremliaus pavergtų tautų išlaisvinimą.

Liepos 21-ąją metodistų vyskupas G. Bromley Oxman...
daug valandų aiškino ir ginčijosi su kongresinio komi...
teto nariais, kad jis nesąs komunistas, kad tokie įtari...
nimai ir kaltinimai kelia nepasitikimą ir patarnauja ko...
munistų tikslams. Komiteto nariai pripažino, kad jie ne...
turi prirodymų, kad vyskupas Oxman buvo ar yra kom...
unistų partijos nariu, vienok jie turi apšėiai medžia...
gos parodančios, kad metodistų vadas bendradarbiavęs...
su komunistais, jų bendradarbiais ir rėmęs jų veiklą...
Komitetas pakvietė kitą metodistų dvasiškį Rev. Jack...
Richard McMichael iš Upper Lake, Calif., liepos 30-tą...
stot prieš komitetą ir aiškintis. Du buvę komunistai su...
teikė komitetui slapto informaciją kas link Rev. Mc...
Michael priklausymo komunistų partijai ir jam pavesto...
uždavinio darbuotis partijos naudai kitų dvasiškų tar...
pe. Išrodė, kad ir daugiau metodistų dvasiškų bus pa...
kviesta aiškintis.

U. S. vyriausias prokuroras paskelbė naują papildomą...
priešvalstybinių—prokomunistinių, profašistinių—organi...
zacijų sąrašą. Tarpe 20-ties tokių organizacijų figūruo...
ja dvi lietuviškos varda:—American Lithuanian Work...
ers Literary Association (Amerikos Lietuvių Darbininkų...
Literatūros Draugija) ir "Association of Lithuanian...
Workers (Lietuvių Darbininkų Draugija). Teisingumo...
autoritetų paskelbtuose sąrašuose iš viso jau yra sumi...
nėtos net 192 subersyvinės organizacijos. Lietuviams re...
ikia apsižiūrėti prie kokių organizacijų ir draugijų pri...
klauso, kad išvengtų galimų įtarimų ir nemalonumų.

Maskva nuolat pučia taikos burbulą. Tai daro užmig...
dymų vakariečių budrumui ir sumažinti jų ginklavim...
si. Tikros taikos Maskva nenori. Tą aiškiai parodo jos...
atsisakymas dalyvauti keturių didžiųjų konferencijai, nes...
ji žino, kad čia būtų svarstomi Vokietijos ir Austrijos...
suvienijimo klausimai. Kur raudonieji įkėlė savo krivi...
ną koją iš ten jie nesirengia gražiuoju išsikraustyti.

U. S. VALDŽIA SUTIKO TOLIAU APMOKĖT BALF'O SIUNČIAMŲ GĖRYBIŲ PERSIUNTIMĄ

Per pirmą pusmetį BALF'as iš...
siuntė tremtiniams maisto ir ki...
tokių gėrybių 118,736 svarus. Šių...
gėrybių jūros transportą apmo...
kėjo Amerikos valdžia, o juos...
išskirstė Vokietijoje CRALOG...
—Vokiečių valdžios sąskaiton.

Jeigu lietuviai Amerikoje bū...
ty nesuorganizavę į vieną šal...
pos organizaciją ir neturėtume...
BALF'o ir aukotojai turėtų tas...
gėrybes siųsti patys paštu, kaip...
tai daro kai kurie aukotojai, tuo...
atveju už šio maisto ir rūbų pe...
siuntimą paštu reiktų sumokė...
ti \$16.623.04.

Ši lietuviams teikiama per...
BALF'ą privilegija nemokamai...
siųsti tremtiniams šalpai maista...
ir rūbus daros dar svarbesnė, kai...
išgalios už kelių dienų žymiai...
aukštesni pašto siuntinių tari...
fai. Šelpdami tremtinius per...
BALF'ą, kasmet sutaupe au...
kotojams keliasdešimt tūkstan...
čių dolerių.

Šia nemokama siuntimo privi...
legija naudojasi BALF'as tik tuo...
atveju, kad suaukotas gėrybes...
siunčia urmu ir dideliais kie...
kliais. Pavienių ir privačių pa...
ketėlių BALF'as siųsti negali.

Pieno Miltelių Siunta Jau...
Išėjo į Europą

Federalinė Amerikos Valdžia...
per BALF'ą paskyrė lietuviams...
tremtiniams Europoje pieno mi...
ltelių 60,000 svarų vertės \$10.

200.00. Iš vieno svaro pieno mi...
ltelių gaunama 4 kvortos pieno...
Urmo kaina pieno miltelių sva...
ras kainuoja 17 centų. Valdžia...
paskyrė BALF'ui šį pieną nemo...
kamai.

Pirmoji dalis šios siuntos—25...
000 svarų pieno miltelių jau iš...
siųsti į Vokietiją ir Austriją...
Netrukus bus išsiųsta likusi da...
lis.

BALF'o centro valdyba veda...
derybas su valdžios atstovais...
kad paskirtų tremtiniams dides...
nį kiekį sviesto.

DANIJOS LIETUVIAI

Danijos lietuvių bendruomenė...
yra labai silpna. Ji apima visus...
lietuvius, kurių šiuo metu Dano...
jijoje yra 128, iš jų 28 vyrai, 87...
moterys, 9 mergaitės ir 4 berni...
kai. Didžiausias lietuvių susibū...
rimas yra Kopenhagoje—46 lie...
tuviai. Kiti yra išsisklaide po...
kraštą ir sunkiai pasiekiami. Iš...
bendro moterų skaičiaus 56 yra...
išteikėjusios už danų.

M. JANKAUS DUKTĖ EDE...
JANKUTĖ iš D. Britanijos iš...
vyko į Kanadą pas savo neregį...
brolių Kristupą ir seserį Elzė, gy...
venančius Toronte, Kanadoje. Ji...
jaunystėje dirbusi tėvo spaustu...
vėje Bitėnuose, yra viena iš ne...
daugelio lietuvių, moka kanėių...
spaustuvės darbą.

TREMTINIŲ SPORTI... NINKŲ PRAŠYMĄ ATMETĖ

Tarptautinis Olimpinių Žaidi...
mų Komitetas buvo savo laiku...
prašytas leisti tremtiniams spor...
tininkams dalyvauti ateityje...
olimpiniuose žaidimuose savo pa...
vergtųjų tautų vardu. Jų prašy...
mą parėmė Europos Taryba ir...
darė žygiu, kad egzilai sporti...
ninkai galėtų tuose žaidimuose...
dalyvauti. Po ilgo susirašinėji...
mo su Komitetu dabar gautas jo...
neigiamas atsakymas, kuris mo...
tyvuojamas tuo, kad, girdi, olim...
piniuose žaidimuose atstovauja...
mos ne tautybės, bet neprikla...
somas valstybės. O egzilai, bū...
dami priversti savo kraštą palik...
ti, jiems daugiau atstovauti ne...
begali, be to, kai kurių tų kra...
štų buvusios panaikintos net ne...
priklausomybės.

LIETUVOS DUOBKA... SIO LIKIMAS

Vokiečių spauda praneša, kad...
Dekanozovas senas Berijos drau...
gas, faktiškasis Lietuvos duobka...
sąs, jau atleistas iš Gruzijos...
vidaus reikalų ministerio parei...
gų. Lietuvoje, kaip žinoma, jis...
pravedė liaudies seimo rinkimus...
krašto subolševikinimą ir suru...
sinimą su tikru čekisto žiauru...
mu. Tačiau šiuos Dekanozovo...
darbus žino ne tik Lietuva, bet...
ir visas laisvasis pasaulis.

Amerikiečių įtakingas dienra...
stis "New York Times" liepos 16...
d. rašo, kad nedaug tėra bolševi...
kų, kurie būtų pridare tiek daug...
niekšybių, kaip jis. Už tas niek...
šybes Stalinas po "pasizymėji...
mo" Lietuvoje paskyrė ambas...
doriumi į Berlyną.

Dar Lietuvoje būdamas, jis...
taip kalbėjo: "naikiname esamus...
ir buvusius priešus". Pasodinę...
į sostus Sniečkų, Paleckį, Ged...
vilą ir kitus, pardavusius savo...
krašto okupantams, jis dabar...
kaip pažymi Amerikos Balsas...
pats savo kailiu patirs, ką reiki...
a bolševikų žodžiai naikiname sa...
vo priešus."

Pabaltiečių Studentų Bendrabutis

Netoli Bonnos, Vakarų Vo...
kietijos sostinės, ant gražaus...
kalno, nuošalioje vietoje, tarp ž...
liuojančių miškų, senoje, nuo...
bombardavimo nukentėjusioje...
Annaberg pilyje, įsikūrė pabal...
tiečių studentų bendrabutis, ku...
riame gyvena Bonnoje studijuo...
ją lietuviai, latviai ir estai. Lie...
tuvų studentų yra mažiausia—...
6 studentai. Visos trys tautybės...
turi išsirinę bendrą 6 asmenų...
studentų atstovybę, kuri rūpina...
si visais studentų reikalais.

BALTIJOS TAUTŲ KOMI...
TETAS Tasmanijoje (Australi...
joje) Hobarto mieste šiemet bu...
vo suruošęs itin įspūdingą bir...
želio įvykių minėjimą. Tai buvo...
pirmoji ir didžiausioji demon...
stracija prieš raudonąjį terorą Pa...
baltijoje kraštuose. Iškilmingai...
posėdžiui pirmininkavo Hobarto...
miesto burmistras Harris, savo...
žody pažymėjęs, kad jo istaigos...
duryš bus visada atviros pabal...
tiečiams.

BALTŲ TYRIMO INSTITU...
TO pavedimu, dr. Vl. Litas su...
daro Lietuvos mokslininkų kar...
toteką. Renkami adresai visų...
Lietuvos aukštųjų mokyklų dė...
stytojų, daktarų, baigusių tre...
mty aukštuosius mokslus ir dirbusi...
ų ar dirbančių mokslinį darbą. Bal...
tų Tyrimo Instituto vadovybė...
sudaro prof. Sturms, prof. Toom...
se ir prof. A. Maceina.

Santiago de Cuba. — Liepos...
26-tą prezidento Batista vyria...
sybės jėgos numalšino sukilimą...
Iš abiejų pusių žuvo 48 asmenys...
Sukilėliai, vadovaujant studentui...
Fidel Castro, pirmiausia mėgino...
užimti armijos barakus ir gink...
lų sandėlius.

Žinios iš Pavergtos Lietuvos

BOLŠEVIKŲ RADIJAI IR...
SPAUDA OKUPOUOJE...
LIETUVOJE PLACIAI AP...
RASĖ, su kokiomis iškilėmis...
Biliūno kūnas buvo pervežtas į...
Lietuvą ir bus palaidotas "vie...
nojų nuostabioj kalvoj" Svento...
sios pakrantėse. Komunistų agi...
tatorių dabar Biliūnas jau pada...
rytas kone bolševikiniu rašyto...
ju. Nesigėdijama skelbti, kad...
girdi, tik "tarybų valdžia įvyk...
džiūsi jo svajonę — išlaisvinsi...
liaudį!"

BOLŠEVIKAI MAŽINA SA...
VO TRANSLIACIJAS. Gauto...
siomis žiniomis, bolševikai su...
stabdė platesnio masto radijo...
pranešimus iš Kauno, Klaipėdos...
ir Šiaulių Lietuvoje, taip pat 3...
stočių (radijo mazgų) transliaci...
ją Latvijoje etc. Latvijoje tik...
viena stotis transliuoja užsienio...
žinias, o Lietuvoje jos duoda...
mos tik per Vilniaus radiją—...
tam, kad būtų galima geriau jas...
kontroliuoti. Žinia apie transli...
cijų sumažinimą taip pat patvir...
tina savo pranešime vokiečių te...
legramų agentūra DPA iš Stock...
holmo ir visa eilė vokiečių lai...
kraščių.

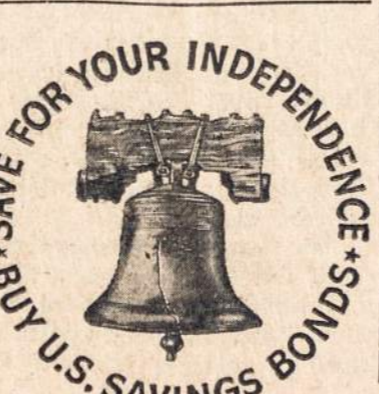
ŽYMESNIO NEPASITENKI...
NIMO DABARTINIŲ REZI...
MU PASTEBIMA IR LIETU...
VOJE. Dėl pasirodžiusių užsie...
nio spaudoje pranešimų apie si...
jojimus tarp Lietuvos komunist...
tų lietuvių spaudoje pažymi, kad...
Lietuvai ir lietuviams nėra jo...
kio skirtumo ar Vilniuje valdys...
Ivanas, ar komunistas Jonas...
Rytinėje Vokietijoje valdo "na...
cionaliniai kadrai", o ką jie pa...
darė—parodė paskutiniai įvy...
kiai. Dar gegužės mėnesį Kunda...
kovas pradėjo rinkti slaptus...
"tautinius kadrus". Tarp Vil...
niaus ir Maskvos padažnėjo kur...
jeriai. Iš Maskvos įsakta "kie...
čiau imti", kad būtų įvykdyti...
"kolikiniai tikslai" ir kiti reika...
lavimai.

AMERIKOS BALSAS SKEL...
BIA, kad rusai sutinka išleisti...
Emiliją Čarneckienę, bet neišlei...
džia jos vyro Valdemaro Čarne...
ckio ir vaikų, neišleidžia taip pat...
Kairiūkštienės ir kitų.

BERIJOS NUVERTIMĄ mas...
kvinė "Pravda", Vilniaus "Tie...
sa" ir kiti komunistų laikraščiai...
komentuoja kaip "ryškų patvir...
tinimą nesuadomos partijos, vy...
riausybės ir liaudies vienybės".

KAIP IŠ VILNIAUS RADI...
JO liepos 15 d. ir vėlesnių pra...
nešimų matyti, ir okupuotoje...
Lietuvoje šaukiami mitingai...
per kuriuos okupantų parinkti...
kalbėtojai, dar neseniai drebėję...
prieš visagalią Beriją, dabar ji...
smerkia tokiais žodžiais: "šlyk...
stus užsienio kapitalo samdins",...
"Judas Berija" ir panašiai. Kiti...
juo suėmimo, lygiai, kaip Lietuvos...
jėga inkorporavimo į Sovietų Są...
jungą, proga "pasizada pakelti...
darbo našumą", suruošti naujas...
soc. lenkynes", "dar daugiau pa...
didinti budrumą", žodžiu—tai...
ką okupantai jiems diktuoja.

"NEWS FROM BEHIND...
THE IRON CURTAIN" Nr. 6...
(Vol. 2) apie Lietuvą rašo, kad...
pertvarkius komunistinę vyria...

sybę, Lietuvos "Berija" buvo pa...
skirtas Piotr Kondakov. Buvu...
sis nuo 1944 m. vidaus reikalų...
ministeris J. Bartasiūnas, sov...
chozų ir miškų ministeriai D...
Mamajev ir A. Matulionis, kine...
matografijos min. M. Meškaus...
kienė, lengvosios pramonės, ma...
isto ir mėsos pramonės, taip pat...
žuvų pramonės buv. ministrai...
F. Teriošin, K. Andraitis, Ksa...
veras ir E. Bilevičius-Zarin ne...
toko savo postų ir nebuvo pas...
kirti.

"LIKVIDAVUS" INDIVIDU...
ALINIUS ŪKIUS (jū buvo apie...
350,000), išsyk buvo sudaryta...
apie 8,000 kolektyvinių ūkių, bet...
paskiau jie buvo "sustambinti" ir...
"agrorodus"—jū palikta 2,656...
vidutiniskai vienas kolektyvinis...
ūkis turi po 1,500 hektarų.

IŠ OKUPOUOTOS LIETUVOS...
NENUTRŪKSTAMA SROVE...
SIUNČIAMAI ŽMONĖS Į RY...
TUS, o dar daugiau — lietu...
viškosios gėrybės. Mokslo "pir...
mūnai" liepos pradžioje pasiūti...
"i tėvynės sostinę Maskvą". Ki...
tos dvi studentų grupės pasiū...
stus į Leningradą ir Kijevą. I...
Maskvą siunčiamos ir daržovės...
kurių šiemet ji giriasi gausiant...
du kartus daugiau, kaip pernai...
Kad galėtų daugiau lietuviškų...
gėrybių pasiūti į Rusiją, visa ei...
lė imonių, gavusių iš Maskvos...
Leningrado ar kitur įvairių ma...
šinių, turi nuolat didinti dar...
bo spartą ir gaminių kiekį.

KURSIŲ MARIOSE jau 4 me...
tai dirba K. Bieliuko vadovau...
jama "mokslininkų ekspedicija"....
Numatyta įveikti daugiau kaca...
piškų žvų—tam tikslui "svar...
bių duomenų" nurodymų pavil...
dalu yra pateikęs "visasajungi...
nis institutas". Taigi ir Klaipė...
dos žvejai turės dirbti "pagal pa...
žangų visasajunginį metodą".

NUO PERNAI METŲ Vil...
niaus-Kauno-Klaipėdos ruožū...
paleistas didžiulis traukinys, pa...
vadintas "Lietuvos kurjeris", o...
lietuviškų pajūrių kursuoti nu...
matytas paleisti "Akademikas...
Krylovas", kuriuo plaukys ko...
munistų pareigūnai ir MVD š...
nėpai, o "Tiesa" su "Tėvynės...
Balsu" skelbs ir nuotraukomis...
vaizduos, kaip "puikiai atosto...
gauja" ir išsiri kurortuose Lie...
tuvos darbo žmonės, kuriuos tik...
tarybinė santarka įgalino pa...
siekti tokių laimėjimų". O tų...
"tarybinių žmonių" vaikų eto...
vykloms ruošti ir išlaikyti Giru...
liuose, Palangoje ir kitur išlei...
džiamos tiesiog milijoninės su...
mos.

Vilniuje pasirodė naujas dien...
raštis lenkų kalba "Raudonoji...
Vėliava". Jis yra lietuvių ko...
munistų partijos centro komite...
to organas.

APKLAUSINĖJIMAI KELIA NERAMUMĄ

Vokietijos Krašto Valdyba, ga...
vusi iš Memmingeno apylinkės...
aliarmuojančių žinių apie lietu...
viuose vykdomus apklausinėjim...
us, kuriuose vokiečių socialin...
inės globos įstaigos teiraujasi...
apie užjūrio gimines ir tų gim...
nių adresus, kreipėsi birželio 23...
d. raštu į Bavarijos Vidaus Rei...
kalų Ministerijos valstybės sek...
retorių, prašydama paaiškinimo...
kuriais tikslais tie apklausinėj...
imai pravedami ir nurodydama j...
jais sukeltą neramumą, jų tikslų...
neaiškumą ir liūdus tokių ap...
klausinėjimų praeityje patyri...
mus, dėl kurių apylinkėje susi...
darė neramios nuotaikos. Atsa...
kymas dar negautas. PLBVKVI

U. S. ATSTOVŲ RŪMAI REZOLIUCIJĄ 346 JAU PRIĖMĖ

SUDARYTAS KOMITETAS IŠTIRS BRUTALŲ PABALTIJŲ VALSTYBIŲ PAVERGIMĄ IR OKUPANTŲ ŠEIMININKAVIMĄ

WASHINGTONAS.—Pirmadienį, liepos 27-tą, U. S. Kongreso Atstovų Rūmai vienbalsiai priėmė atstovo Kersteno (iš Wisconsin valstybės) įteiktą rezoliuciją reikalaujančią iširti Sovietų Rusijos brutalią Lietuvos, Latvijos ir Estijos užpuolimą, jų nepriklausomybės sunaikinimą ir šių tautų naikinimo faktus.

Originalė Kersteno rezoliucija 231 buvo šiek tiek pakeista ir jos numeris pakeistas į 346.

Pažymėtina, kad kaip 12 asmenų Atstovų Rūmų Taisyklių Komitetas (Rules Committee), taip ir plenumas REZOLIUCIJĄ PRIĖMĖ VIENBALSIAI. Kongresui didelio įspūdiu padarė Amerikos Lietuvių Tarybos Vykdomojo Komiteto ir bendradarbiaujančių kongresmenų duoti paaiškinimai ir dokumentai, ypačingai Sierovo deportacijų įsakymai ir kiti genocidinio pobūdžio dokumentai.

Amerikos Lietuvių Tarybai į talką uoliai stoji patriotinės mūsų organizacijos, draugijos ir paskiri veikėjai apipildami Atstovų Rūmų vadus ir savo distriktų kongresmenus rezoliucijomis ir prašymais remti Kersteno rezoliuciją.

Tai yra didelis laimėjimas. Tyrinėjimas iškels aikštėn visą Sovietų Rusijos agresijos ir jos melų propagandos šlykštumą. Maskva po šiai dienai dumia pasauliui akis, būk lietuviai, latviai ir estai savo noru prisidėję prie Sovietų Unijos.

NAUJAS LRKSA VAJUS IŠIJUDINA

KUO DAUGIAU STOS DARBA—TUO GERESNĖS BUS PASEKOS

Pereitą savaitę Susivienijimo centras įregistravo šiuos naujus narius:

- 15 kp. Chicago, Ill.—Petruilis, Kazimieras..... Lipieinė
- 15 " Chicago, Ill.—Petruilis, Frances..... "
- 101 " Chicago, Ill.—Jasas, Kotrina..... "
- 101 " Chicago, Ill.—Jasas, Vytautas Jonas (Juv.)..... "
- 209 " Kingston, Pa.—Lukatchik, Delores..... Agurkis
- 209 " Kingston, Pa.—Witofsky, Nellie..... "

Sie daviniai parodo, kad nežiūrint vidurvasario karščių, naujas naujų narių vajus išijudina.

Kaip jau skelbta, šio vajaus vyriausiu tikslu yra suinteresuoti lietuvišką jaunimą Susivienijimu, įtraukti narytėn ir veiklon, sudarant galimybes parinktiems talentams dalyvauti 59-jo seimo Chicagoje sporto ir meno šventėje.

Susivienijimo vadovybė kviečia visas kuopas į šią didelę talką. Kuo anksčiau stosite į darbą—tuo geriau.

AKTYVINA SIENŲ STUDIJAS

D. Britanijoje gyvena, palyginti, daug lenkų, kurie ten pastaruoju metu, gautosiomis žiniomis, pradėjo vartyti sustiprintą akciją, kad Vilniaus kraštas priklausytų Lenkijai ir ateityje.

Tokių, kurie, kaip anksčiau Eltoje minėtasis kun. Majevskis, be to, lenkų bendruomenės Kanadoje pirmininkas, viešai skatintų lenkus nereikšti pretenzijų, jiems nepriklausančias sritis, kol kas tėra, palyginti, nedaug.

Savo sienų studijas ruošiasi pagilinti ir lietuviai. Viešai lietuvių teisių ginti gyvena negu ligi šiol rengiasi ir kai kurie to klausimo specialistai. Prof. K. Pakštas skelbia, kad jis sutinka jau gana daug lenkų, kurie Želigovskio žygio pakartoti nenorėtų. Jo nuomone, sienų klausimu būtų įmanoma lengviau susitarti prieš karą, negu jam einant.

Konkrečiai tuo reikalu galėtų ką pozityvaus padaryti mišri iš jai.

abiejų pusių sudaryta komisija. Arba būtų galima pradėti pasitarimus kad ir per valstiečių ar krikščioniškuosius internacionalus. Lietuvos ministeris Washingtono p. Žadeikis yra taip pat išpėjęs mūsų veiksmus, kad atsidėję ruošytis taikos konferencijai.

Gediminas Čampė, 12 metų amžiaus Waterburio Lietuvosistokos Kursų mokinys rašinėlių konkurse tema "Kodėl aš trokštu Lietuvai laisvės" laimėjo \$15 premiją, iš kurios paskyrė po \$3.00—Vasario 16 Dienos Gimnazijai, "Eglutei" ir "Tėviškėlei".

Per paskutinį VLIKO posėdį palikta toliau ta pati Tautos Fondo valdyba tokio sastato: pirmininkas—T. Šidickis, nariai—dr. P. Karvelis ir J. Tyrīs.

Buenos Aires mieste suruošta Dariaus-Girėno garbei Lietuvos išėvių diena. Rengėjai visą dieną paskyrė Vasario 16 gimnazijų pozityvaus padaryti mišri iš jai.

LIETUVIŲ R. K. SUSIVIENIJIMO AMERIKOJE OFICIALUS ORGANAS

GARSAS

Išleina ketvirtadieniais Redaguoja MATAS ZUJUS

PRENUMERATOS KAINA:

Jung. Am. Valst. metams \$2.00, pusei metų \$1.00; užsieniuose metams \$3.00

Skelbimų kainos sulig pareikalavimu

LITHUANIAN R. CATH. ALLIANCE OF AMERICA OFFICIAL PUBLICATION "GARSAS"

Published every Thursday by the Lithuanian R. C. Alliance of America

"GARSAS"

73 East South Street (P. O. Box 32), Wilkes-Barre, Pa. PHONE: Wilkes-Barre 3-4711

KORĖJOS KARUI PASIBAIGUS

Po ilgų derybų, pereitą sekmadienį, liepos 26-tą, paskelbta Korėjos karo užbaiga.

Užsibaigus antrajam pasauliniam karui, neva parankesniai japonų iškraustymui, Korėja buvo padalyta į dvi beveik lygias dalis. Pietinė Korėja buvo amerikiečių ir kitų vakariečių kontrolė, šiaurinė—Sovietų Rusijos. Linija perskrodžianti Korėją pusiau ejo pagal 38 paralelę. U. S. ir kiti vakariečiai visą laiką stovėjo už visos Korėjos suvienijimą. Tik Maskva dėl turėdama tikslą susovietinti šiaurinę dalį, o po to savo dominacijon pasitūri ir pietinę. Maskvai vedant tokią politiką, šiauriečiai pagal 38-tąją paralelę vykdė savo fortifikacijas, pietiečiai irgi neatsiliko.

Birželio 25, 1950, šiauriečiai, aprūpinti rusų lėktuvais, tankais, artilerija ir kitomis reikmenimis, peržengė nustatytą liniją ir į kelias dienas apsupo ir paėmė pietinės Korėjos respublikos sostinę Seoul.

Raudonųjų veiksmai sujaukino ne tik amerikiečius, bet ir visą laisvajį pasaulį. Tuometinis U. S. prezidentas Truman įsakė amerikiečių jėgoms stoti pietinei Korėjai pagelbon. Jungtinės Tautos taipgi pasmerkė raudonųjų agresiją.

Kadangi raudonieji buvo daug geriau pasiruošę, tai jų jėgos nesulaikomai veržėsi pirmyn ir netrukus pasiekė Pusan'o apylinkes. Išrodė, kad pietinės Korėjos ir nežymios alijantų jėgos bus įveiktos ir visa Korėja atsidurs komunistų kontrolėje. Maskva ir visi komunistai džiūgavo, vienok jų celebravimas pergales buvo perankstyvas. Vadovaujant generolui MacArthur, rugsėjo 15, 1951, amerikiečių jėgos išvykė Inchon rajone, raudonųjų pasipriešinimas buvo įveiktas ir tiksliai pasidavė nelaisvėn. Po to alijantai nesulaikomai žygiavo pirmyn ir priėjo Yalu upę. Išrodė, kad karas Korėjoje bus tuoj užbaigtas ir visas kraštas bus suvienytas. Deje, gruodžio mėnesį, 1951, netikėtai apie pusę milijono kiniečių metėsi kovon ir vėl atstūmė alijantus iki 38-sios paralelės. Raudonieji vėl džiūgavo tikėdamiesi alijantus sumalti ir visą Korėją užvaldyti. Vienok alijantai vėl atsigrėbė ir frontas nusistovėjo šiek tiek į šiaurę nuo 38-tos paralelės.

Maskva matydama amerikiečių ir kitų alijantų griežtą nusistatymą nepasiduoti, pradėjo politiškus manevrus. Per savo atstovus Jungtinėse Tautose pasiūlė užvesti karo paliaubų derybas. Tokios derybos prasidėjo liepos 10-tą, 1951, ir jos nusitęsė virš dviejų metų laiko. Vedant derybas raudonieji nuolat stiprino savo jėgas ir mėgindavo naujas ofensyvas, kurios užsibaigdavo pralaimėjimais. Jau sutarus karo paliaubų laiką, raudonieji dar vykdė sva puolimus tikėdamiesi atgriebti daugiau teritorijas. Tas parodo, kad raudonųjų vadams žmonių gyvybės jokios reikšmės neturi. Dėl savo kruvinų sostų jie pasirėngė kad ir milijonus išžudyti.

Korėjos karas užsitęsė tris metus, vieną mėnesį ir dvi dienas. Jo padariniai pasibaisėtini. Alijantų nuostoliai užmuštais kautynėse, mirusiais dėl sunkių sužeidimų siekia 72,500. Amerikiečių žuvo 24,965, sužeistų 101,368, pateko nelaisvėn 2,938, dingo 8,476. Už amerikiečių didesnes aukas sudėjo patys korėjiečiai, kurių žuvo 45,000. Britų nuostoliai užmuštais siekia 600, visų kitų alijantų—1900. Sužeistųjų skaičius siekia 250,000, apie 84,000 pateko nelaisvėn ir jie laikomi dingusiais. Ir sužeistųjų didžiausia dalis tenka korėjiečiams, po jų seka amerikiečiai.

Raudonųjų nuostoliai užmuštais ir sužeistais siekia pusantro milijono—beveik keturis kartus didesni už alijantų.

Ar pasirašius karo paliaubas įvyks tikroji taika ir ramybė—tą parodys netolima ateitis.

Kaip ten bebūtų, pasidėkojant amerikiečių ir kitų alijantų pastangoms, bent laikinai sulaukta Kremliaus agresija, kurios aukomis turėjo tapti ne tik visa Korėja, bet Japonija ir kitos Azijos šalys.

MARIJA PARDUOTUVĖJ

Mačiau Tave paveikslų parduotuvėj— Gražiū be galo veidu ir atvira širdim. Toksai paveikslas ir tėvų seklyčioj buvo, tokį nešuos pasaulin savo nebuty. Lange šaltos vitrinos Tavo akys— malonės, meilės žibūrys— Ir aš—benamis, elgeta—norėjau gatvėj klaupit, aš—elgeta, lazdos nei maišo neturįs— Tiktai pastėmė kažin kas mane iš skubančios minios, uždarė parduotuvės langą— o geliamoj širdy paveikslas švietė Vilkas gatve, girdėjau vėl pavasario varpelį žvangant,

Marijos atvira širdim, gražiū be galo veidu— Ne iš vitrinos išimtas ir nupirktas ne šičia, tasai, kurs švietė anuomet mano tėvų seklyčioj.—

Alė Rūta-Nakaitė

PRAGARIŠKI MASKVOS METODAI IR ŠĖTONIŠKOS UŽMAČIOS

VLIKO PIRMININKO M. KRUPAVICIAUS KALBA, pasakyta per Amerikos Balsą Romoje 1953. VI. 25 d. "Liaudies Seimo" liepos mėn. 21 d. sukakties proga.

MIELI BROLIAI IR SESĖS, Lietuvos pagrobimą bolševikai apvainikavo vadinamuoju Liaudies Seimu. Jis jiems buvo reikalingas laisvojo pasaulio buržuazams apgauti. Kremlius yra suktybių ir melo neišsėmiamas šaltinis. Jis prates savo šlykščiausius veiksmus kilmingu rūbu apvilkti, o ciniškas kalbas gražiais žodžiais ir patraukliomis idėjomis apkašyti. Reikėjo ir Lietuvos pavergimą bei katorginės vergijos įvedimą apgauti gražia skraiste, kad buržuazinis pasaulis ir nesipiktintų, ir pagelbos rąkos Lietuvai nesugalvotų išietisi. Tam tikslui Maskva yra įvedusi ir Liaudies Seimo šventę. Tos šventės tikslas — įtikinti pasaulį, kad Maskva tik Lietuvai tautos prasoma ją priglobė ir vergo pančiais apdovanojo. Mes, kurie gyvename laisvajame pasaulyje, tuos bolševikų kėslus ir melus žmonijai atskleidžiam. Mes iš skausmo sugeltos širdies gelmių šaukiame ir šauksim—Pasauli, ne lietuvių ir ne Lietuva tu bolševikų pančių malda. Ne lietuvių sprendė tame seime, ne lietuvių ranka rašė rezoliuciją prisijungti prie Maskvos. Tame seime sėdėjo Maskvos enkavedistai ir jos klusnūs bernai. Per tą seimą kalbėjo Maskvos komisari, užsimauskilinė lietuvišką reporučę. Malonės prašomoji rezoliucija buvo pagaminta Kremliaus melo ir apgaulės kalvėse. Ne lietuvių valia buvo tame seime pareikšta. Lietuvių ir šiandien pasilikto nepajudinamai pastovi valia—LAISVA NEPRIKLAUSOMA LIETUVA laisvųjų pasaulio valstybių šeimoje. Šiandien pasaulis jau nebe bolševikams, bet mums tiki. Pasaulis žino, kad ko Lietuva susilaukė iš Maskvos šiandien. To susilauks iš jos jį pats ryt. Tai yra laidas mūsų viltims—Lietuva bus laisva.

Raudonieji maskoliai, švedamsi Liaudies Seimo šventę, savo tradicinį trepaką šoka ir nori, kad su juo šoktų visais laisvais pasaulis ir ura šauktų. To dar jiems maža. Jie nori, kad patys lietuvių ant savo kapų ir asarų ir kraujo klanuose šoktų. Pragariški metodai ir šėtoniškos užmačios.

Bolševikų partijos centro komitetas, norėdamas pavergtuosius ir kryžiuojamus lietuvius laime apapsvaiginti, paskelbė naujų melų bangą. Jis pažadėjo lietuviams atskleisti platesnius kelius, antra, priminė apie sujungimą su Lietuvos kamieniu tu lietuviškų žemiu, kurios nepriklausomybės laikais kitų buvo valdomos, ir trečia,— pasigyrė sparčiu pramonės plėtimu. Jų teigimu, Lietuva jų dėka esanti pusiau pramonės ir pusiau žemės ūkio kraštas. Negudrus maskolius postringavimai. Jo sapaliojimai ir mažo vaiko nesu-klaidins. Juodasis caras visa daro, kad Lietuva būtų ir tamsi, ir juoda. Raudonasis gi Maskvos caras visa daro, kad Lietuva būtų maskoliška ir kad nebekalbėtų joje lietuviška kalba. Štai dėl ko jie tiesia plačiuosius kelius. Tik tiesia ne vieniems lietuviams, bet ir maskoliams. Plačiuoju keliu greičiau išbugdins lietuvių ir Rusijos taigas, o tuščią Lietuvą greičiau mongolais apgyvendins. Štai kur tikra tu kelių prasmė ir uždaviniai. Ne kitam tikslui ir Lietuvos administracija skubama surusint. Skelbti apie administracijos su-lietuvinimą—akiplėšiškas melas. Juo nieks nepatikės. Toks pat melas ir vadinamas lietuviškų žemių sujungimas. Tiesa, Vilnių Lietuvai prijungė, bet tik tam, kad tą patį Vilnių, bet jau su visa Lietuva sau prisijungtų. Bet ir čia komedija ne visai ligi galo vaidinta. Juk visa Mažoji Lietuva su Karaliaučiumi ir Tilže bolševiko sau pasisavinta. Taip pat padaryta su grynai lietuviškomis žemėmis švenčionių ir Gardino srityse. Punsko-Smalėnų-Suvalkų sritis paliktos už Lietuvos sienų. Perdėm melas, ir dar pigios rūšies melas.

Kad bolševikai galvoja ar net ir mėgina pramonę plėsti Lietuvoje, galima patikėti. Bet ir tai ne lietuviu džiaugsmui ir gerovei. Bolševiko pramonės imonė

Lietuvoj yra priemonė greičiau apiplėšti Lietuvą ir ją nualinti galutinai. Bolševikiška pramonės imonė tai, kad jo sunkvežimis, privažiavęs prie lietuvių sodybos, į kurį sumetę visą jo maną ir sugrudę gyventojus išdangina nesugrąžinamai į Rusiją. Pramonės imonė Lietuvai—sėkminga priemonė iššulpti darbininko jėgas, sunaudoti lietuvių pagamintus medžiagas, o pagamintus gaminius išgabent į Maskvų žemę. Štai ką neša Lietuva bolševikiniai pažadai, paskelbti Seimo sukakties proga. Ir kitaip būti negali. Bolševikas yra iš prigimties plėšikas. Jis visada ir visur plėšia, bet niekad

ir niekur neduoda. Iš lietuvių jis išplėšė miškus, kilnojamąjį turta, pinigų, pramonės gaminius, tautos laisvę, plėšia tautos sąžinę ir religiją, krauja į gyvybę—visa, ką tik pasiekia jo kruvinoji ranka. Tiesa, jis atnešė Lietuvai ir bolševikinių dovanų—bolševikinių naikinamųjų stovyklų, kalėjimų, vergijos pančių, nenulįstamą mirtį, skurdą, badą, asarus ir maskoliškų utelių.

Tešoka padūkęs maskolius savo trepaką Liaudies Seimo sukakties šventėj. Mums, lietuviams, ta diena—gilaus liūdesio diena, bet kartu ir tvirtų pasiryžimų ištesėti kovoj už laisvę ligi laimėjimo. Šarvuokimės, mieli Broliai ir Sesės, plieno kietumo išterme ir kantrybe bei išmintimi kovoti su mažiausiais lietuvių gyvybių ir kraujo nuostoliais. Kovodami už tautos gyvybės išlaikymą ir jos kultūros bei papročių apsaugojimą, ženkin savo dienos keliu, tikėdami tvirtai, kad per vargus ir skausmus žingsimis vėl į laisvą ir laimingą Lietuvą. Dievas duotų greičiau.

Rytų raudonasis slibinas prazūdė Lietuvos demokratine valstybe ir naikina visą tautą. Laimingi, kuriems pasisekė iš jų nagų pasprukti ir iškelti į laisvius kraštus. Mūsų tėvų, brolių ir seserų nukankinti lavonai ir pralietas nekaltas kraujas įpareigoja mus laisvame pasaulyje skleisti tiesą apie tą baisiausią visos žmonijos priešą—komunizmą. Mūsų sąžinės balsas šaukia mus visus prie to darbo. Mes liktumėm niekšais, savo tėvynės ir drauge tu kraštų priešais, kuriuose mes randame prieglobstį, jeigu nedėtumėm pastangų nuplėšti maską ir parodyti tikrą ir šlykštų komunizmo veidą. Mes būtumėm bendrininkais tu budelių, kurie išžudė milijonus nekaltų žmonių, jei slėptume tą, ką mes matėme ir pergyvenome. Tu raudonųjų komunizmo bacilų yra užkrėsti netik dalis darbininkų, bet ir kai kurių laisvųjų kraštų vyriausybės nariai, svarbių įstaigų darbininkai, net mokslininkai. Štai kokie asmenys tampa bauriausiais kirminais, kurie graužia nepriklausomų demokratinių valstybių sveikumo pamatus. Su lietuviams, virtusiais Malenkovo bernais, tenka ir mums sudurti. Už rusišką aukštinukę pardavę savo sąžinę ir garbingą lietuvių kataliko vardą jų grąsinata kažkokiomis deportacijos imis, apšaukdami mus naciais, fašistais, Amerikos ir Katalikų Bažnyčios priešais ir tt. Dvasios ubagų ir neišmanėlių grupė. Argi jūs nežinote, kad načiai lietuvių tautai buvo negeresni už raudonąjį Kremliaus tironą? Argi jūs nežinote, kad mes visi esame gimę, augę ir subrendę tik demokratinėje dvasioje, o ne fašistinėje ar komunistinėje. Argi jūs nežinote, kad mes didžiausia laime laikome patekti į šį laisvės kraštą ir ramiai pradėti vėl kurti suardytą mūsų gyvenimą, o ne tapti šio krašto priešais, kokiais jūs esate, nežinūrint, tu kad jūs neįsijotie garbingą šio krašto piliečio vardą? Nejaugi jūs su sąžine pardavėte Kremliui ir pakutines jūsų smagenis, kad nebesuprantate, kad mums viso to absoliučiai negalima primesti? Bet mes gerai žinome komunistų taktiką. Ir jūs iš pradžių, lyg šmėklius, bandėte landyti pas kai kuriuos mūsų žmones, niekindami Amerikos gyvenimą ir girdami Rusiją, manydami—gal pasiseks kai ką užkrėsti komunistinėmis bacilomis. Deje, ne jį tokią dirvą paklituvote su savo pikta siela. Greitai atkandote savo dantis. Dabar kada jūs pamatėte, kad mes esame amžini jūsų priešai ir jums nemalonūs tiesos skelbėjai, jūs paleidote prieš mus įvairių šmeižtų ir grasinimų bangą, tikslu sukelti kai kam abejonių apie mūsų lojalumą šiam kraštui ir vyriausybei. Negalvokite jūs, be sąžinės Malenkovo lietuviams, kad mes jūsų grąsinimų pabūgę nutilsime ir nuleisime rankas. Mes netekome tėvynės, tėvų, brolių, seserų ir artimų giminių, kuriuos bolševikai nužudė, arba ištrėmė į šaltojo Sibiro tundras, nepabūgsime ir jūs, dvasios palięgeliai! Atvirkščiai—mūsų pradėta kova šimteriopai bus sustiprinta. Mes stosime į griežtą ir atvirą kovą

ATVIRAS ŽODIS KOMUNISTAMS

prieš mūsų tėvynės Lietuvos ir šio krašto raudonąsias piktžoles bei išdavikus. Judošius, pardušus Kristų nukryžiuoti, sąžinės graužiamas pasikorė—jūs esate be jokios sąžinės, savo žiauriam tikslui pasiekti jūs griebiatės kad ir šlykščiausiu priemoniu. Mes esam dėkingi šio krašto Prezidentui ir visai vyriausybei už paramą kovojė dėl Lietuvos laisvės atgavimo ir leidimo mums, netekusiems tėvynės ir artimųjų, apsigyventi šioje šalyje ir naudotis šio krašto aukšto kultūros ir civilizacijos vaisiais. Lietuvos Laukų Sūnus

BALF IR ALB BENDRA KOMISIJA VEIKIA

Bendras Amerikos Lietuvių Šalpos Fondas, susitaręs su Amerikos Lietuvių Bendruomenės Laikinoju Organizaciniu Komitetu, įsteigė bendrą komisiją, kuri rūpintųsi Vasario 16 Dienos Gimnazijos Vokietijoje rėmimu. Į komisiją BALFO ir LOKO paskirti šie asmenys: prelatas Jonas Balkūnas, Alena Devenjėnė, Albertas Ošlapas, Albinas S. Trečiokas, Pranas Vainauskas. Komisija išsirinko Praną Vainauską komisijos pirmininku ir Albina S. Trečioką—sekretoriumi. Liepos 17 dieną komisija turėjo savo pirmą posėdį, kuriame aptarė gimnazijos rėmimo planą ir nutarė parašyti Vokietijos Lietuvių Bendruomenės Krašto Valdybos reikalingų žinių apie perkamą nuosavybę. Šiuo reikalu komisijos atitinkamas raštas Vokietijos PLB Krašto Valdybai jau yra pasiusytas.

K. TRUSKA išsirūpino, kad Montrealio universitetas pripažintų Lietuvos universiteto diplomą ir gavo magistro laipsnį už lietuvišką parašytą mokslinį darbą. Tai ar tik ne vienintelis universitetas pasaulyje, lietuvių kalba pripažįstas lygiomis su valstybinėmis kalbomis. A. Vaušas tame pačiame universitete gavo mokytojo diplomą. "Christ und Welt", Stuttgart, praneša birželio 11 d., kad Vatikano radiofono žinomis paskutinis Lietuvos katalikų vyskupas esąs Vilniuje. 1939 m. Lietuvoje buvę devyni vyskupai. Krašte dabar veikia 86 bažnyčiose 107 kunigai.

ARGENTINŲJŲ SĖKMINGAI VEIKIA LIETUVAI IŠLAISVINTI CENTRAS, sudarytas tuoj po Lietuvos užgrobio iš beveik visų Argentinos lietuvių organizacijų atstovų. Lietuvos laisvinimo darbe jis atsidėjęs dirba jau 14 metų.

Washingtonas.—Liepos 24-tą Bethesda laivyno ligininėje mirė U. S. senatorius Charles W. Tobey (N.H.R.), 73 metų amžiaus.

V. Gailius jau baigė versti ir vokiečių kalba Daumanto "Partizanų už geležinės uždangos".

KODEL IR KAIP NUVERSTAS LAVRENTY BERIJA

Ceka—GPU—MVD—MGB

Garsioji Liubianka, centrinis sovietinio saugumo kalėjimas, jau penktą kartą pakeitė savo šefus. Tik pats pirmasis iš jų, Feliksas Dzeržinskis, vadinamas "geležiniu Feliksu", mirė savo natūralia mirtimi. Kitus tris sumalė pati bolševizmo mašina, pritaikiusi tą pačią sistemą savo išradėjams. Netenka abejoti, kad tokio likimo susilauks ir Berija, ligi šiol laikytas pačiu galingiausiu pasaulyje žmogum. Tačiau, iš kitos pusės, ir pačiu nekenčiamiausiu, nes nieko Sovietų Sąjungoje suimtieji ir pavergtieji taip nekeikė, kaip keikdavo visagalį Sovietų saugumo šefą Beriją. Sovietinio saugumo pradžia tenka laikyti 1917 m. gruodžio mėn., kai Leninas savo draugui, lenkų kilmės bajorui Dzeržinskiui, Smolnio instituto mėlynojo kraujo mergaitėms auklėti įstajung komendantui, įteikė specialų memorandumą. Jame Leninas bendrais bruožais buvo davęs apmatu, kaip reikia paruošti "įstatymą kovai su kontrarevoliucija, spekuliacija ir sabotazū". Pagal šiuos apmatu ir buvo sudaryta garsioji ceka, o jos šefu tapo Dzeržinskis, pačiu bolševiku pramintas "revoliucijos kardu". Tačiau tais laikais istikimi bolševikai dar neturėjo ko bijotis, kad ir jie gali būti suimti ar likviduoti. Visai kitoks likimas istiki jo ipėdinius, pritaikiusius terora jau ir partijos naciams. Iti sovietinio saugumo šefai buvo "suesti pačios revoliucijos": Menžinskis buvo nuuodytas, Jagoda—nušautas, o Ježovas taip pat sulaukė panašaus likimo Sibire, nes per daug apie viską žinojo...

1923 m. ceka buvo pakrikštyta nauju vardu: "OGPU", arba sutrumpintai "GPU". Leninas kadaise buvo išpėjęs čekistus, kad negalima komunistu bausti mirties bausme. Tas Lenino "testamentas" galiojo kaip įstatymas Sovietų Sąjungoje 15 metų. Tačiau 1931 m. pavasarį Stalinas per nepaprastą politinio biuro posėdį pirmą kartą pareikalavo, kad ir bolševikų nariams būtų taikoma mirties bausmė. Konkretiai jis turėjo galvoje komunistų veikėją Riutiną, kuris buvo sudaręs partijoje "opoziciją". Staliniui vienintelis per posėdį išdriso pasipriešinti partijos Leningrado sekretorius S. Kirovas, kuriam pritarė dar Bucharinas. Todėl Riutinas su draugais vietoje kartuvių buvo pasiūsti į Sibirą. Tačiau sunaikinti vis dėlto jie nebuvo. 1933 m. pabaigoje Stalinas iš partijos kontrolės komisijų atėmė teisę po žiūrėti ir valyti partijos organizacijas ir tą funkciją pavedė GPU šefui Jagodai. Drauge buvo įsakyta praveisti plačiausio masto valymus. Per sekančius dvejus metus buvo iš partijos išmesta apie milijoną narių, įtartų opozicija. Tačiau kai 1934 m. gruodžio 1 d. buvo paslaptinai nužudytas Kirovas, tas pats, kuris buvo išdrisęs pasipriešinti Stalinui, dar tą pačią dieną Stalinas paskelbė nepaprastą įstatymą, pakeičiantį sovietinę baudžiamąją teisę: visos politinės žmogžudybės prieš partijos ir SSSR vyriausybės narius turi būti atiduotos kariniams teisems ir jų per 10 dienų išspręstos be jokių gynėjų. Sprendimai turėjo būti įvykdomi tuoj pat, o iš SSSR prezidento atimta teisė taikyti malonės akta. Čia prasidėjo tikroji sovietinio saugumo galybė ir kartu jos ba-

GPU su Laiku Pasidarė Valstybė Valstybėje

Caro ochranos pavyzdžiu nusėjo tikrų agentų tinklu visą Europą, o Liubiankos kalėjime pritaikė pačią velniškiausią tardymo ir kankinimo sistemą. Ježovo laikais suimtiesiems buvo taikoma vadinamoji "troika": tas pats tardytojas drauge ejo tardytojo, iti sovietinio saugumo šefai ir budelio pareigas. Lygiai 90 valandų trunkančiame beperstoje tardyme auka turėjo būti panašiai sistema "atversta", kad pati prisipažintų kalta, ir reikšdama partijai absoliutiene istikimybe, prašysis leidžiama atgailoti, nors už tai turėtų apmokėti "gėdinga mirtimi". Berija, pralenkęs savo, pirmtakus tuo kad jis buvo išrinktas politinio biuro nariu, panaikino "troiką", o vietoje jos pritaikė kiek "švelnesnę sistemą", žinoma, kiek ji iš viso gali būti "švelni" bolševikinėje santvarkoje. (Bus daugiau)

AMERIKOS LIETUVIAI RŪPINASI TREMTINIAIS

Per šių metų pirmą pusmetį BALFas išsiuntė iš Amerikos į Europą tremtinių šalpai: 35,670 svarų riebalų už \$ 5,138.48 83,066 svarus rūbų, avalynės ir lovoms patalynių už 88,226.50 Pinigais 18,557.54

VLIKO Vykdamosios Tarybos Informacinės Tarnybos iniciatyva drauge su latviais ir estais liepos 20 d. suruosta spaudos konferencija Hamburgėje. Šioje konferencijoje vokiečių ir skandinavų spauda painformuota apie aktualiausias Lietuvos ir kitų Pabaltijų valstybių reikalus. Pagrindiniai turėjo būti įvykdomi tuoj pat, o iš SSSR prezidento atimta teisė taikyti malonės akta. Čia prasidėjo tikroji sovietinio saugumo galybė ir kartu jos ba-

IŠDUOTAS MEDIS

Pradėdavai šlamėt vos juntamai ir tyliai; Girdėdavos lyg bildesys kanopų tolimų. Alkūnėm pasirėmęs ant galvos gimtų namų Tu man dainuodavai, kad jau pavasaris kaip žalia paukštis kyla, Ir paupėse renkasi būriai purienų geltonų.

Po tavimi prabėgė sidabrinės naktys. Blaskydavais toks nenumaldomai rūstus, O aš sėdėdavau po tavimi, kaip milžino namuos, ir man širdis pradėdavo iš džiaugsmo degti, Lopšinėje šlamėjimo melodijų keistų.

Tiktai dabar, sugrįžus iš kelionės, lyg nebepažįsti Ir, nusigręžęs nuo manęs, raudodamas šlami. Aš išdaviau tave. Seniai turėjau grįžti. Prie tavo kūno aš turėjau savo gyslom prisirišti Ir iki galo taip kovot su mirtimi.

Alfonas Nyka Niliūnas

Lithuanian Literature

THE FIRST LITHUANIAN POETS AND WRITERS

(The End)

The above gives a general view of Lithuanian literature up to 1864, when an entirely different epoch began. From 1864 to 1870 over 350 books were published in Lithuanian, 620 of which in the early 19th century.

In 1864 an event occurred which has few parallels in the history of culture and of the relations between nations. The Russian Government having determined to completely Russify the Lithuanian nation, forbade the printing of Lithuanian books in Latin characters, decreeing the exclusive use of Russian characters. The Government itself began printing Lithuanian books in Russian characters and forcing them on the people. This decree of the Russian regime did an incalculable wrong to the Lithuanian nation and retarded the development of her culture for nearly half a century.

A bitter, unequal struggle began between the Russian regime and the stubborn Lithuanian peasantry. The regime suppressed the Lithuanian schools—the peasants boycotted the Russian schools and taught their children at home, in secret. The regime proscribed Lithuanian books—the peasants burned the Russian ones, smuggled Lithuanian books from abroad and secretly but persistently read and propagated them.

While this novel form of contraband was growing into a highly organized system, several new poetic talents made their appearance, of which the most important was that of Antanas Vienažindis-Vienūžis (1841-1892). Vienažindis was a parish priest and a poet of the type of Duonelaitis and Strazdelis. He, too, lived the life of the peasantry and often improvised his songs at their gatherings, accompanying himself on an accordion. His songs were so full of feeling, they pictured the sorrows of the poor so truly, that the poet himself wept as he sang them and the village folk wept with him. The songs of Vienažindis have become an integral part of the folk literature of the nation.

During the last twenty years of the prohibition of Lithuanian printing, the contraband of books, periodicals and pamphlets became a fine art with the Lithuanians; the most extraordinary ways were devised for circumventing the Russians. Farmers, beggars, students, priests, women, even children, took part in the work. The Russians increased their prohibitive measures tenfold; the possession of even a Lithuanian almanach or prayer book, if detected, meant prison or Siberia. But all these repressive measures broke down before the stubborn resistance of the Lithuanian peasant.

The greater part of the Lithuanian literature of this period (1883-1904) saw the light in a series of periodicals published at Tilsit, of which the most important were, in order of publication, "Aušra" (Dawn), "Varpas" (The Bell), "Apžvalga" (The Review) and "Tėvynės Sar-

gas" (The Guardian of the Fatherland). The Lithuanian poets, critics, dramatists, novelists, essayists and publicists who contributed to these journals were for the most part children of the peasantry and, naturally, all their hearts and thoughts turned again and again to the villages from which they sprang, to the unhappy fate of their persecuted, humiliated nation. The literature which developed under these circumstances could only be realistic. But the realism could show no naturalistic tendencies, nor give way to pessimism. It was neither a time for being content with the painting of naked facts nor for sentimental wailings. It was a time of intense struggle, of struggle for the very life of the nation. The literature had to sound a battle call leading to the victory of the national ideals. And so Lithuanian realism, tinged with romanticism from the very start, soon developed decided idealistic traits. This idealism was chiefly manifested in the condemnation of the unhappy present, idealization of the glorious past and prophecy of a noble future. The ideals of personal and national liberty, of justice, equality and fraternity, the bitter condemnation of oppression and the passionate defence of the natural rights of man—these are the basic principles of the literature created by the children of the Lithuanian peasants.

Each periodical had writers of considerable talent among its contributors. The chief lights of the "Aušra" were the poets Vištalius, Arminas, Miglovara, and a writer of tales in the folk style, K. Vanagėlis. In the "Aušra" also appeared the hitherto unpublished work of Bishop Baranauskas.

The work of the third great Lithuanian poet after Duonelaitis and Baranauskas—Maironis, the truest singer and prophet of the rebirth of the Lithuanian nation, first appeared in the "Apžvalga". Maironis is a romantic-lyric poet. His long poem "Young Lithuania", which, in words of fire, describes incidents in the struggle for the survival of the Lithuanian nation, became the scripture of the young workers for the Lithuanian renaissance. His shorter poems were set to music and sung by the whole people. (A Lithuanian critic has said that Maironis is not read but sung by his countrymen.) The present-day Lithuanian intellectuals grew up in the spirit of Maironis' work. Other eminent writers of the "Apžvalga" were: the poets Jakštas and Margalis, more classics and realists, where Maironis is a pure romantic and idealist; the dramatist A. Gužutis (1822-1900), whose dramas, especially "Nobles and Peasants" (a picture of the period of serfage) and "Eglė, Queen of the Serpents" (from Lithuanian mythology) have been very popular; and the novelist V. Pietaras, whose best known works are "Keidošių Onytė", in which

an ideal type of Lithuanian womanhood is pictured, and the long historical novel "Algimantas" in which Pietaras portrays 13th century Lithuania. This latter novel has long been the delight of the Lithuanian youth. Its vivid action, graphic style and deep psychology place Pietaras in the front rank of historical novelists.

Dr. Vincas Kudirka (1858-1899), the author of the words and music of the Lithuanian National Hymn, Kudirka was a talented publicist, poet, fiction writer, satirist, critic, translator and musician. His stories are very lifelike, and the tenderness with which he pictures the life of his own people sharply contrasts with the biting irony and pitiless sarcasm with which he describes the relations of the Lithuanians to the Russian regime and especially to the Government agents chiefly occupied in the persecution of Lithuanian books. His poetry is mainly on social themes. He translated works which were nearest in spirit to the chief purpose of his own life—Polish dramas about the Lithuanian historic past, Schiller's "Maid of Orleans" and "William Tell", Byron's "Cain", etc. His translations, done with infinite love and care, are worthy of the originals. Other writers who attained fame were: A. Kriškėičkaitis, writer of realistic tales of modern life; the dramatists, J. Vilkutaitis and Petliūgas, whose comedies "America in the Baths" (picturing the trials of would-be emigrants) and "The Gordian Knot" (a satire on Polish attempts to Polonize the Lithuanians) have become the classical comedies of the Lithuanian theatre; the poet P. Vaičiūsis (1876 to 1901) who wrote stirring poems on social themes, after the manner of Kudirka; eminent historian of Lithuanian literature, J. Tumas-Vaižgantas.

Several women writers also rose to fame during this period, chief among them the writers best known by these pseudonyms (it was a period of necessary pseudonyms): Žemaitė (The Samogitian Woman), Lazdynų Pelėda (The Owl of Lasdynai), Satrijos Raganas (The Witch of Satrija) and Bitė (The Bee). These four women have written some of the best fiction in Lithuanian literature.

During the same period there was a very active literary movement in the Lithuanian emigrant colonies in America. Many periodicals and books were published including the important collection of Lithuanian folklore in four volumes edited by Dr. Jonas Basanavičius. The most important writer among the Lithuanian Americans was the poet Jonas Zilius, who wrote songs of peasant and emigrant life.

More than 1900 Lithuanian books were published abroad during the years 1864-1904 and were widely disseminated in Lithuania. When the Russian Government realized that all their repressive measures were not only vain but achieved just the contrary of the desired result and roused an ever deeper spirit of revolt in the people, they finally lifted the ban on Lithuanian printing, in 1904. From the time all Lithuanian creative work was again concentrated in the ancient capital of Lithuania, in her cultural centre, Vilnius. And a new era began for Lithuanian literature.

The three Baltic States were the first to fall under the heel of Soviet oppression. It is one of the great tragedies of the past twelve years that America did not learn the significance to the free world, of that enslavement.

Let us hope that the conscience of America will find no peace until an end has been brought to the martyrdom of all peoples behind the Iron Curtain—a martyrdom which, to a large extent, has been brought about by the disastrous surrender to Soviet Russia on the part of our own foreign policy makers.

Let us also hope that Lithuania will again appear as a leader among Christian nations...

U.S. Senator
John Sherman Cooper (Ky.)

THE MOLOTOV-RIBBENTROP SECRET PACT OF AUG. 23, 1939 AND SEPTEMBER 28, 1939

While the discussions between the Western allies and the Soviet Union were still in progress, Ribbentrop flew to Moscow. On August 23, 1939, eight days before the attack on Poland by Hitler's armies, the U.S.S.R. and Germany concluded a treaty of nonaggression. On August 23 and September 28, of that year, secret protocols were added to this treaty and to the Boundary and Friendship Treaty of September 28, 1939. The texts of these secret agreements were published in 1948 by the Department of State of the United States of America (*Nazi-Soviet Relations 1939-1941*.) The text of the secret protocol concluded on August 23, 1939, follows:

"On the occasion of the signature of the Non-Aggression Pact between the German Reich and the Union of Socialist Soviet Republics, the undersigned plenipotentiaries of each of the two parties discussed in strictly confidential conversations the question of the boundary of their respective spheres of influence in Eastern Europe. These conversations led to the following conclusions:

"1. In the event of a territorial and political rearrangement of the areas belonging to the Baltic States (Finland, Estonia, Latvia, Lithuania), the northern boundary of Lithuania shall represent the boundary of the spheres of influence of Germany and the U. S. S. R. In this connection the interest of Lithuania in the Vilnius area is recognized by each party.

"2. In the event of a territorial and political rearrangement of the areas belonging to the Polish State, the spheres of influence of Germany and U.S.S.R. shall be bounded approximately by the line of the rivers, Narew, Vistula, and San.

"The question of whether the interest of both parties make desirable the maintenance of an independent Polish state and how such a state should be bounded can only be determined by the course of further political developments. In any event both governments will resolve this question by means of a friendly agreement.

"3. With regard to South Eastern Europe, attention is called by the Soviet side to its interests in Bessarabia. The German side declares its complete disinterestedness in these areas.

"4. The protocol shall be treated by both parties as strictly secret.

Moscow, August 23, 1939

For the Government of German Reich:
J. v. Ribbentrop
Plenipotentiary of the Government of the U.S.S.R.
V. Molotov

Following the defeat of Poland, new Soviet-German negotiations took place which resulted in a conclusion, on September 28-29, 1939, of series of agreements. On the same day, a second secret agreement was signed amending certain provisions of the first. Here is the text of the second agreement.

"Secret Supplementary Protocol

The undersigned Plenipotentiaries declare the agreement of the Government of the German Reich and the Government of the U.S.S.R. upon the following:

The Secret Supplementary Protocol signed on August 23, 1939, shall be amended in item 1 to the effect that the territory of the Lithuanian State falls to the sphere of influence of the U.S.S.R., while, on the other hand, the province of Lublin, and parts of the province of Warsaw fall to the sphere of influence of Germany (cf. the map attached to the Boundary and Friendship Treaty signed today). As

soon as the Government of the U.S.S.R. shall take special measures on Lithuanian territory to protect its interests, the present German-Lithuanian border, for the purpose of a natural and simple boundary delineation, shall be rectified in such a way, that the Lithuanian territory situated to the South-West of the line marked on the attached map shall fall to Germany.

Further, it is declared that the economic agreements now in force between Germany and Lithuania shall not be affected by the measures of the Soviet Union referred to above. Moscow, September 28, 1939

For the Government of the German Third Reich:
J. v. Ribbentrop

By authority of the Government of the U.S.S.R.:
V. Molotov

The above-quoted secret protocols alone constitute an explicit violation of all the treaties binding Soviet Russia and Lithuania and are acts of flagrant aggression by the Soviet Union against the Republic of Lithuania. All Soviet acts that followed the conclusion of these secret agreements were but an implementation of these agreements.

RELIGION BEHIND THE IRON CURTAIN

(Compiled from satellite newspaper dispatches, monitored Iron Curtain broadcasts and refugee reports reaching the National Committee for a Free Europe.)

The bells of the Catholic church in Kun - Szentmiklos, Hungary, are missing, much to the embarrassment of the Communist authorities. It seems that the Government, operating through its agency, the Bell Utilization Administration, wished to dismantle the bells. But when they arrived at the church, the bells were gone. Suspicion was directed first at the Regional Non-Ferrous Metals Administration, which collects church bells to melt for the State's heavy industry. The discord which followed between the two Communist agencies has now resulted in violent charges of "sabotage" being directed against the local church members.

In Latvia, seven members of the Communist Youth Organization were expelled for attending a religious wedding. *Komsomolskaja Pravda*, deeply concerned by the action of the young people carried a long article in story form poking fun at the marriage ceremony. The newspaper then blamed the group for not having attended anti-religious lectures and for having failed to read propaganda leaflets such as *Religious Prejudices and Their Cause*.

From the extensive report given by the Tenth Congress of the Slovak Communist Party, it is obvious that Party members are reluctant to turn from religion. The report states that: "There are members, and even Party officials, who are still captives of religious obscurantism." One of the chief Party ideologists, R. Voda-Pexa, voiced his disappointment about the situation and offered a solution: "It is clear that every religion, with its faith in a supernatural life, with its preaching of humility, love for enemies, its repudiation of the active fight for real happiness on this earth, is a drastic contradiction of Communist ideology. Therefore, it will be necessary in the new Party Training courses to explain thoroughly that Party members must part company for good with religion and the church."

Learning is acquired by reading books, but the much more necessary learning—the knowledge of the words—is only ac-

TREATY OF MUTUAL ASSISTANCE AND ESTABLISHMENT OF MILITARY BASES IN LITHUANIA OCTOBER 10, 1939

On September 27, 1939, Mr. Molotov, the People's Commissar for Foreign Affairs of the U.S.S.R., expressed to the Minister Plenipotentiary of Lithuania in Moscow the desire to discuss some questions concerning the relations between the two States. On October 2, 1939, the Lithuanian Delegation headed by the Minister for Foreign Affairs, left for Moscow. The negotiations were difficult and several crises arose. Wishing to preserve the neutrality and independence of Lithuania, her Delegation resisted the demand of the Soviet Government that it sign the proposed Treaty of Mutual Assistance and allow the establishment of Soviet military bases in Lithuania. In the face of the Lithuanian refusal, Stalin resorted to an undisguised threat. He let it be understood that the problem posed was more serious than ever before:

"In any case," he said, "we consider the creation of military bases on Lithuanian territory as a symbolic gesture. They can only be the most precious element in the service of Lithuanian security. If your Government is frightened by the figure of thirty-five thousand soldiers of the Red Army, we can make concessions by asking for bases for twenty thousand men . . . only . . . If Lithuania had fallen under German rule, she would without doubt have become a German Protectorate, whereas we respect the independence of the Lithuanian State. We are disposed to defend its territorial integrity."

(Quoted from the Report by the Lithuanian Delegation of the Government of Lithuania.)

With the beginning of the collapse of the European order, and before October 10, 1939, the Soviet Union concentrated its armed forces on the Lithuanian frontier, and Soviet provocations followed. The pressure on the part of the Soviet Government became so great that the Government of Lithuania was forced to sign the Pact of Mutual Assistance, which also provided for the establishment of Soviet military bases in Lithuania.

The Preamble of the treaty once again reaffirmed the principles of respect of national independence and of noninterference in internal affairs and recalled the Treaty of Peace of 1920 and the Pact of Nonaggression of 1926 with its provisions for the peaceful solution of conflicts. According to the terms of Article 2, Lithuania and the U. S. S. R.

"undertake to render mutually all assistance, including military assistance, in case Lithuania should be the object of direct attack or of threat of attack on the part of any European power through the territory of Lithuania."

Article 4 provides that:

"The Republic of Lithuania and the U.S.S.R. undertake to defend in common the frontiers of Lithuania. For this purpose, the right is accorded to the U.S.S.R. to keep at its own expense, at certain points in the Republic of Lithuania, established by mutual agreement, Soviet military forces strictly limited to land and air detachments . . ."

By Article 6, the two contracting Parties undertook "not to conclude any alliance and not to participate in any coalition directed against one of the Contracting Parties."

In order to dispel any fear of Soviet interference in the internal affairs of the Lithuanian State, Mr. Molotov, then Chairman of the Council of People's Commissars and People's Commissar for Foreign Affairs, on October 31, 1939, in his report to the Fifth Extraordinary Ses-

sion of the Supreme Soviet of the U.S.S.R., stated the following:

"These pacts are based on mutual respect for the political, social, and economic structure of the Contracting Parties, and are designed to strengthen the basis for peaceful neighborly cooperation between our peoples. We stand for the scrupulous observance of pacts on a basis of complete reciprocity and we declare that all nonsense about sovietizing the Baltic countries is only to the interest of our common enemies and of all anti-Soviet provocateurs."

The Treaty of Mutual Assistance was the next perfidiously camouflaged act of Soviet treachery, aimed at the undermining of the independence of the Lithuanian State and the paving of the way for her absorption.

The freedom-loving peoples of this earth can never be crushed or depressed for long.

For even more perpetual than the Rock of Gibraltar is the ever-existing determination to strive for that which is good and right. God never intended his children to be slaves to any one group. He made everyone to be free with the right to live and the desire to let live.

Lithuania will keep this spirit and will some day be a free nation again.

U. S. Senator
Estes Kefauver (Penn.)

Through physical terror, mass arrests, deportations, and executions, the Soviet Union is attempting to do what time could not do. It is trying to break the Lithuanian people's love for freedom. I feel certain that in this task the Soviet will not succeed, and I know that the free world will not rest until Lithuania has regained her independence.

U. S. Senator
Francis Green (R. I.)

Brutal enslavement is the sad plight of the people of Lithuania today, but the forces of democracy are growing increasingly strong and the world is anxiously awaiting the day when they and the others held behind despotism can once again breathe the pure air of liberty.

U. S. Senator
Lyndon B. Johnson (Texas)

The history of the great nation of Lithuania is rich in deeds of freedom, heroism and vision. In the light of this great heritage and tradition, freedom-loving people throughout the entire world are united in the fervent hope that the oppression which now confronts Lithuania will soon be shattered.

U. S. Senator
John Marshall Butler (Md.)

SCENOS (TEATRO) VEIKALAI

(Parašyti kun. J. K. Miliusko)

DAINU IR JUOKU JOMARKAS
Farsas viename akte. Vaidina septyni asmenys, pritariant vyrų chorui. Užima visa valanda suvaidinti. Kaina 40c; imant nemažiau kai 8 egzempliorius—25c.

KOMEDIJOS:
1. Ponas Tūzas ir Ponas Arbūzas. Suvaidinamas į penkis minutes. Vaidina dalyvauja trys asmenys.
2. Abraomas ir Raulas. Suvaidint užima septynišias minutes.
3. Suprانداس ir Jo Gengė. Veikalėlis atvaizduoja dū skirtingu darbininkų tipu. Suvaidinti galima į dešimt minučių. Vaidina trys asmenys. Visos trys komedijos išspausdintos vienoj knygutėj. Kaina 35c; imant nemažiau kai 4 egzempliorius—25c.

AMERIKOS KAIMO MOKYKLA
Farsas viename akte. Tai veikalas pilnas puikiųjų juokų, gyvų dainų ir netikėtų spūsų. Vaidinamas užima visą valandą. Vaidintojų septynetas. Kaina 45c; imant nemažiau kai 8 egzempliorius—30 centų.

Kreipkitės į "GARSO" ADMINISTRACIJĄ 73 E. South St. (P. O. Box 32) Wilkes-Barre, Pa.

"GARSO" KNYGYNE

GALITE GAUTI ŠIAS KNYGAS

SVENTASIS RASTAS—NAUJASIS TESTAMENTAS. J. E. Arkiv. J. Skvirėcko vertimas. NAUJASIS TESTAMENTAS apima visas keturių evangelijų knygas; Apaštalių Darbų aprašymą; laiškus Apaštalių: šv. Pavilo, šv. Jokūbo, šv. Jono, šv. Judo ir gilųjų ateinančių iš ano pasaulio dalykų Apreiškima, surašytą apaštalo šv. Jono. Naujame Testamente yra surašyta Viešpaties Jėzaus darbai ir stebūklai.

SVENTASIS RASTAS tai yra KNYGA knygų. Todėl patys užsisakykite jį ir užsakykite mūsų broliams, kurie yra karo audrų išblaškyti. Jie yra labai išsilgę lietuviškų knygų. Stipriais auksais apdovanojami \$3.00; popieriniai viršeliai—\$2.00.

SVENTŲJŲ GYVENIMAI—Skaitymai kiekvienai dienai. Knyga turi netoli 1000 puslapių, gausiai paveiksluota, puikiais, stipriais apdarais su auksu kryžium ant viršaus. Kaina tik \$4.00.

LIETUVIŲ TAUTOS KELIAS. Parašė prof. M. Biržiška. Kaina (už abu tomus) \$6.00.

"VAI LĖKITE DAINOS"—Gražiausių Liaudies Dainų Rinkinys. Parašė kun. J. Dabrila. Papildyta rinkinį išleido kun. Pr. M. Juras. Knyga 288 puslapiai, nedidelio formato. Telpa 235 gražiausios populiariausios liaudies dainos. Kaina 1 (vienas) doleris.

KAIP TAPTI AMERIKOS PILIEČIU? Tai yra labai naudinga knygutė, kuri daug padės tiems, kurie ruošiasi gauti Amerikos pilietybės antruosius popierius. Joje yra trumpai suglausti klausimai ir atsakymai angli ir lietuvių kalbomis. Knygutė mažo formato. Gali moters ją įsidėti į ridikuli (pocketbook). Didelės raidės, spauda aiški. Kaina 25 centai.

Užsisakant kreipkitės į "GARSO" ADMINISTRACIJĄ

73 E. South Street (P. O. Box 32), Wilkes-Barre, Pa.

VIETINĖS ŽINIOS

LRKSA 4 APSKRITIES ISVAZIAVIMAS

LRKSA 4-tos Penna apskrities METINIS ISVAZIAVIMAS įvyks sekmadienį, rugpjūčio 16-tą, Rocky Glen parke.

Kaip jau visiems žinoma, apskrities metinis išvažiavimas su traukia gausinga publika iš viso Wyoming Klonio, Scrantų ir tolimesnių kolonijų. Čia visi maloniai praleidžia laiką, susitinka su savo giminėmis ir pažastais.

LRKSA 4-tos Penna apskrities METINIS ISVAZIAVIMAS įvyks sekmadienį, rugpjūčio 16-tą, Rocky Glen parke. Kaip jau visiems žinoma, apskrities metinis išvažiavimas su traukia gausinga publika iš viso Wyoming Klonio, Scrantų ir tolimesnių kolonijų.

Rengėjai prašo kitas organizacijas tą dieną savo pramogų nedaryti ir visus kviečia dalyvauti apskrities išvažiavime.

JONAS J. DELTUVAS IŠ TARNYBOS PASITRAUKĖ

Liepos 21-ąją lietuvis policininkas Jonas J. Deltuvus padavė savo rezignaciją Wilkes-Barre policijos departamentui, kuris iš savo pusės ją perdavė miesto tarybai.

Policistas J. J. Deltuvus, gyv. 47 Susquehanna St., 30 metų istarnavo šio miesto policijoje. Tarnybą pradėjo kovą 2-ą, 1923, miesto majoru būnant Daniel Hart.

J. J. Deltuvus prieš įstojimą policijos tarnybon yra buvęs juveiviu ir tarnybos laiku yra apilankęs kone visas žymesnes pasaulio valstybes ir jų uostas. Jis yra malonus būdo, nors Amerikoje gimęs ir augęs, jis puikiai kalba lietuviškai ir įdomiausiai lietuvių veikla bei Lietuvos reikalais.

Geriausias kloties ateityje!

MIRĖ JONAS JUSKEVICIUS

Jonas Juskevičius, 76 metų amžiaus, gyv. 27 Covert St., Kingstona, mirė liepos 7-tą Wilkes-Barre Veteranų ligoninėje, kurioje išbuvo 6 savaites.

Iškilmingos laidotuvės įvyko šeštadienį, liepos 25-tą, iš Kingstono šv. Marijos bažnyčios parapijos kapinėse, Pringle. Velionis buvo gimęs Lietuvoje, šiame rajone apsigyveno 60 metų atgal. Jis buvo ispanų-amerikiečių karo veteranas. I marinius įstojo 1902 metais, iš tarnybos išėjo 1906 metais. Po karo jis buvo paskirtas tarnybai saugoti U. S. nuosavybes Kuboj ir Venecueloj. Jis taipgi dirbo anglies kasyklose.

Velionis buvo šv. Marijos parapijos čarterio narys, taipgi priklausė prie įvairių veteranų organizacijų.

Velionis buvo LRKSA 34 kuopos narys. Į susivienijimą įstojo spalį 22, 1922 m.

RINKTINĖS MALDAKNYGĖS

Kiekvienas Lietuvis Katalikas Turi Galimybės Pasirinkti Prieinama Kaina. Pasinaudokite Proga Žymiai Nupigintos Maldaknygės

RAMYBĖS SALTINIS. Surinko ir išleido kun. Pr. M. Juras. 644 pusl. Kaina \$3.00.

ATLAIDU SALTINIS, T. Kazimiero Kapucino. Stambiomis rašmenimis, 674 puslapiai. Kaina \$3.75.

SVENTOJI VALANDA—Maldos ir Giesmės. Sutaiss kun. J. K. Mikalaukas. Tai vienatinė Amerikoje išleista maldaknygė, kurioje telpa maldos ir giesmės su gaidomis, kad žmonės gali sekti kunigą maldose ir giedoti giesmes su choru. Kaina 15c. Imant nemažiau 10 egzempliorių—10 centų.

Žymiai Nupigintos Maldaknygės MALDU VAINIKĖLIS (originalė kaina 70 centų) .50 MALDU VAINIKĖLIS, juodais aparais. .40

Užsiskaitant kreipkitės į "GARSO" ADMINISTRACIJĄ 73 E. South Street (P. O. Box 32), Wilkes-Barre, Pa.

ANGLIJOS LIETUVIŲ VEIKLA

DBLS PIRMININKO M. BAJORINO PRANEŠIMAS PLB Europos bendruomenių pirmininkų suvažiavime 1953 m. birželio 27-29 d., Hannover'yje

Jau prieš pirmąjį pasaulinį karą Anglijoje buvo lietuvių išeivių kolonija. Senųjų lietuvių kolonijoje gali būti apie 10,000 lietuvių, bet organizuotų senųjų išeivių tėra mažiau 1,000. Londono lietuvių parapijoje yra apie 900 senųjų išeivių, o kitose organizacijose apie 150. Dvi organizacijos: šv. Onos ir Rūtos draugijos yra grynai senųjų išeivių. Londono Vaidyla yra mišri senųjų ir naujųjų išeivių organizacija, turinti chorą, veiklią dramų grupę, savus namus su klubu ir sale.

Skotijoje senųjų išeivių galima spėti būsiant apie 5,000, nors ir čia organizuotų tėra apie 1,000. Senieji Skotijos lietuviai yra susibūrę 8 organizacijose ir turi du chorus su apie 500 narių. Pažymėtina, kad choruose dainuoja lietuviškai čia gimę lietuviai kartais net nebemokėdami lietuviškai kalbėti. Skotijos lietuvių religinį aptarnavimą veda du kunigai. Manchesteryje buvęs senųjų išeivių klubas yra tapęs bendra senųjų ir naujųjų išeivių organizacija, su iniciatyvos persvara naujųjų rankose.

Didžiosios Britanijos Lietuvių Sąjunga ir profesinės lietuvių organizacijos yra naujųjų išeivių sukurtos. DBLS įsteigta jau 1947 metais, tuojau po atvykimo pirmųjų išeivių. Jos narių buvo 3,000 su viršum, o dabar, po emigracijos ir užjūrio kraštus, beliko 1,000 su viršum. DBLS tikslų tarpe yra lietuviškoji propaganda ir santykiavimas su svetimaisiais bei lietuvių atstovavimas svetimųjų tarpe. Ji kiekvieną progą stengiasi priminti krašto gyventojams Lietuvą. DBLS

jau septynius metus leidžia "Britanijos Lietuvių". DBLS turi apie 40 skyrių su 4-mis apygardomis. Tautinės šventės minimos Londone ir skyriuose. Vasario 16 minėjimai su ruošti 12 vietovių, o Londone priėmimas. Ta proga paskleista krašte 5000 skrajukių. Iš Birželio 14 minėjimų pažymėtina Nottinghamo išpuodinga eisena, kurioje dalyvavo ir kitos tautybės, o mitingė kalbėjo anglų parlamentariams.

Seniaus kiekvienas DBLS skyrius turėjo koki nors kultūrinį padalinį. Dabar, sumažėjus narių skaičiui, dar tebeveikia 6 chorai, 2 teatro grupės, 4 tautinių šokių grupės, Bradfordo progimnazija, krašte taip pat veikia 2 savaitgalio mokyklos ir 2 naujai steigiamos. Finansinė sąjunga būklė yra lūdna, nes narių skaičius sumažėjo, o pareigos liko tos pačios.

Prie DBLS veikia įteisinta, vadinasi, registruota Akcinė Lietuvių Namų B-vė su apie 1300 akcininkų, sudėjusių apie 8,000 svarų. Tos B-vės žinioje yra spaustuve ir namai su sale, valgykla, baru, posėdžių kambariu ir gyvenamaisiais butais. Spaustuves svarbiausias uždavinys yra "Britanijos Lietuvių" spausdinimas, kuris svetimos spaustuvsė buvo brangus ir netvarkingas. Lietuvių Namuose yra 4 tarnautojai, "Nidos" spaustuvsė 5.

Pažymėtina, kad lietuvius pradeda apimti apatija. Tai pavojinga liga. Sunkiau darosi surinkti lešų lietuviškiems reikalams ir prisipašyti žmonių ir visuomenės pareigas. Bet visomis turimomis jėgomis toliau dirbama bendram tikslui. PLBVKVI

SPECIALUS 118 KP. AMERIKOS LIETUVIAI RŪPINASI TREMTINIAIS

GIRARDVILLE, Pa.—L. R. K. S. A. 118-tos kuopos specialus susirinkimas įvyks rugpjūčio (August) 6 d., 1953, 7:00 val. vakaro. Šv. Vincento lietuvių parapijos patalpose, Girardville.

Tremtinių šalpos ir imigracijos reikalams BALFAs per pirmus 6 mėnesius gavo aukų ir nario pakeščių iš sekančių valstybių:

Table with 2 columns: State and Amount. Illinois \$7,836.98, New York 4,112.54, Massachusetts 3,388.10, Ohio 3,370.00, Pennsylvania 3,342.90, Connecticut 3,099.89, New Jersey 2,107.36, Michigan 2,080.74, Indiana 1,035.31, Kanada 662.52, Maryland 610.00, Wisconsin 552.54, California 320.00, Florida 205.00, Rhode Island 162.00, New Hampshire 144.50, Washington 115.00, District of Columbia 110.00, Missouri 15.00, Maine 13.00, North Dakota 12.00, Kentucky 10.00

Kun. M. Daumantas, šv. Vincento par. kleb. V. Abromaitis, apskr. pirm. J. Zernauskas, apskr. sekr.

Tremtiniai reikalingi pastovios paramos. Visuomenė nuširdžiai prašoma toliau remti pasilikusius tremtinius, siunčiant tam tikslui aukas adresu: United Lithuanian Relief Fund of America, Inc., 105 Grand Street, Brooklyn 11, N. Y.

Iki Londono skrido orlaiviu, iš Londono visą kelionę atliko motorcikliu.

Aplankė išpuodingas vietas Europoj. Viso kelionės padarė virš trijų tūkstančių mylių.

Griždamas atgal su seserėnu Arthur Stankevičium, savo motorcikliu grįžo Londone, iš ten orlaiviu grįžo atgal, o jį motorciklius parvežė laivu.

Birželio 28-tą šv. Juozapo parapijos svetainėje susirinkę parapijiečiai padarė "Welcome Home Party" savo klebonui, taipgi atsisveikinimą su kun. Barnabu Mikalaušku, O.F.M., išeikdami jam dovanėlę nuo parapijiečių. Kun. Mikalauškas pavadavo išvykusį kleboną.

Tėvas Emilijus patenkintas, kad galėjo asmeniškai matyti tas vietas, apie kurias buvo skaitęs. Parapijiečiai

Per Waterbury BALFo skyrių prof. Vaclovas Biržiška paaukavo tremtinių šalpos reikalams \$54.00, kuriuos gavo iš Laisvos Europos Komiteto už savo straipsnį.

"Laiškai iš Klaipėdos krašto". Tokia antraštė "Frankfurter Allgemeine" birželio 3, 1953 straipsnyje nupasakoja, kad federacinėje respublikoje gyvenantieji vokiečiai vis dėlto kartais gauna iš Klaipėdos krašto vokiečių laiškus, iš kurių galima spręsti apie gerus lietuvių ir vokiečių santykius, apie jų savitarpę pagalbą, apie žemės ūkio sovietizaciją, palikusią ūkininkui vos vieną karvę ir daržų gabalėlį ir apie kultūrinį bei religinį gyvenimą. Deportacijos dar nesiliaujančios. Visai senesniai vokiečiai buvusios išgabentos miškų darbams į Rusijos gilumą.

Waterbury BALFo skyrius š. m. rugpjūčio 9 d., sekmadienį 1 val. p. p. ruošia Linden Park, Union City, Conn. metinį pikniką, kurio visą dieną skiria Europoje likusių tremtinių šalpai. Tikimasi, kad visuomenė ne vien iš Connecticut valstybės, bet ir iš kitur gausiai dalyvaus šiame piknike.

ŠVENTOS ONOS PARAPIJOS METINIS FESTIVALAS

Liepos 30, 31 ir Rugpjūčio 1, 1953

PARAPIJOS KIEME

Bennett Street Luzerne, Penna.

ĮVAIRŪS ZAIDIMAI, PALINKSMINIMAI LOSIAI SU DOVANOMIS

Nardone Brothers Pizza Miller Brothers Rides: Ferris Wheel, Planes, Jet Planes, Kiddy Rides, Aeroplanes

Žaidimai, refrešmentai, dovanos, pasivažinėjimai (rides) ir palinksminimai kiekvieną vakarą.

Paskutinį vakarą, rugpjūčio 1-ą, bus išleistas didžiausias dovanos, kaip stalo modelio (table model) Television

Set, 100 pieces dinner set, Bulova rankinis laikrodis (wrist watch) ir kitos. Klebonas kun. V. A. Simkoniš ir rengimo komitetas nuširdžiai kviečia visus parapijiečius ir svečius lankyti metinį parapijos festivalą, maloniai praleisti laiką, išmėginti savo giliųjų prie įvairių lošų ir parenti parapiją.

KUN. MIKALAUŠKAS PASKIRTAS KLEBONU

Tėvas Barnabas Mikalauškas, O. F. M., paskutiniojo laiku gyvenęs Kanadoje, St. Catharines, Ont., buvęs "Lietuvių Žinių" redaktorius, dabar daug rašęs ir lietuviškąją spaudą, yra paskirtas Lewistono ir Rumfordo, Maine valstijų klebonu. Šias pareigas jau pradėjo eiti.

PIANISTAS A. KUPREVIČIUS ateinančiais metais vėl koncertuos JAV-se, o grįžus Argentinoje, pasiūlyta jam vykti su koncertais į Pietų ir Centro Amerikos šalis.

D. BRITANIJA. Estų prekybos laive "Dahaibe" dirba 4 lietuviai jūrininkai. Laivas plaukioja su Panamos vėliava. Jie yra jau porą kartų apliaukę amerikietis ir neseniai viešėjo Londone Lietuvių Namuose.

J. MALIŠKA baigė Montrealio universitetą dantų chirurgu daktaro laipsniu ir yra laimėjęs Montrealio Dantistų Sąjungos piniginę premiją, skiriamą studentui, daugiausia pasižymėjusiam mokslinių tyrimų srityje.

Vokietijos gauta žinių, kad Sibire prieš porą metų ištrėmtas mirė lietuvis Jėzuitas tėvas Stasys Rimkevičius. Nepriklausomoje Lietuvoje jis daugelį metų dėstė Jėzuitų gimnazijoje Kaune.

Luebecke tūkstantis ten gyvenančių pabaltiečių iškilmingai paminėjo Pabaltijo Gedulo Dieną gedulingomis pamaldomis Meesen ir Artilerijos kareivinėse ir iškilmingai paminėjo lietuvių-latvių-estų paminklinės lentos.

Per Waterbury BALFo skyrių prof. Vaclovas Biržiška paaukavo tremtinių šalpos reikalams \$54.00, kuriuos gavo iš Laisvos Europos Komiteto už savo straipsnį.

SALEZIEČIŲ GIMNAZIJA ITALIJOJE dabar sutraukia lietuvius iš Italijos, Prancūzijos, Anglijos ir kitur. Su laiku tikimasi gautume būste auklėti apie 80 mokinių.

IRENA PAVILANIENĖ baigė Montrealio universitetą humanitarinių mokslų lingvistinį skyrių magistro laipsniu ir dabar universitete dėsto rusų kalbą.

Vokietijos lietuvių, nors patys sunkiai gyvena, tačiau visu nuosirdumu prisideda prie naujai užpurtų gimnazijos namų įsigijimo.

Argentinoje didelį pasisekimą turi dailininkas J. Rimša su savo kūriniais.

V. ŽUKAUSKAS rašo stambesnę darbą apie lietuvių teatrą.

LRKSA KUOPŲ SUSIRINKIMAI

FOREST CITY, Pa.—2-os kuopos susirinkimas bus rugpjūčio 9-ta diena, tuoj po sumos, šv. Antano parapijos svetainėje.

susirinkimas bus rugpjūčio 9-ta diena, 1 P. M., šv. Antano parapijos mokyklos kambary.

PITTSBURGH, Pa.—7-tos kuopos susirinkimas bus rugpjūčio 16 diena, tuoj po sumos, šv. Kazimiero parapijos svetainėje.

NEW PHILADELPHIA, Pa.—51 susirinkimas bus rugpjūčio 9-ta diena, tuoj po sumai parapijos svetainėje.

WATERBURY, Conn.—11 kuopos susirinkimas bus rugpjūčio 9 diena, 1 P. M., šv. Juozapo parapijos mokyklos kambary.

EXETER, Penna.—57-tos kuopos susirinkimas bus rugpjūčio 9-ta diena, 1 P. M., Lietuvių Pileičių Klubo svetainėje.

CHICAGO, Illinois.—15-tos kuopos susirinkimas bus rugpjūčio 9 diena, 2 P. M., šv. Jurgio parapijos svetainėje. Visos narės-narė, dalyvaukite susirinkime.

NORWOOD, Mass.—81os kuopos susirinkimas bus rugpjūčio 11 dieną 7:30 P. M., šv. Jurgio parapijos svetainėje, St. James St.

NEWARK, N. J.—19-tos kuopos susirinkimas bus rugpjūčio 9 diena, tuoj po sumai, šv. Jurgio Dr-jos svetainėje, 180-2 New York Ave.

ROCHESTER, N. Y.—103 kuopos susirinkimas bus rugpjūčio 9-ta diena, 9 val. ryto, šv. Jurgio parapijos svetainėje.

SO. BOSTON, Mass.—21 kuopos susirinkimas bus rugpjūčio 9 diena, tuoj po sumai pabažnytinėje šv. Petro ir Povilo parapijos svetainėje.

CASTLE SHANNON, Pa.—172 kp. susirinkimas bus rugpjūčio 9-ta diena, 1 val. P. M., pas kuopos pirmininką Motiejų Abratį, 1311 Groveton St.

MINERSVILLE, Pa.—24 kuopos susirinkimas bus rugpjūčio 9-ta diena, 1 P. M., šv. Pranciškaus parapijos svetainėje.

E. ST. LOUIS, Ill.—179 kuopos susirinkimas bus rugpjūčio 9-ta diena, Nekalto Prasidėjimo P. šv. parapijos svetainėje tuoj po 8 val. Mišiu.

MAHANOY CITY, Pa.—31 kuopos susirinkimas bus rugpjūčio 9-ta diena, tuoj po sumos, šv. Juozapo parapijos svetainėje. Visi nariai-narės, dalyvaukite.

KINGSTON, Pa.—209-tos kuopos susirinkimas bus rugpjūčio 9-ta diena, 2 P. M., šv. Marijos parapijos svetainėje.

ROSELAND, Ill.—33-čios kuopos susirinkimas bus rugpjūčio 9-ta diena, po sumai, Visų Šventų parapijos svetainėje.

NASHUA, N. H.—228-tos kuopos susirinkimas bus rugpjūčio 9-ta diena, tuoj po paskutinį Mišių parapijos svetainėje.

KINGSTON, Pa.—34-tos kuopos susirinkimas bus rugpjūčio 9-ta diena, tuoj po sumos, šv. Marijos parapijos svetainėje.

AMSTERDAM, N. Y.—243 kuopos susirinkimas bus rugpjūčio 9-ta diena, tuoj po sumos, bažnytinėje salėje.

PITTSBURGH, Pa.—254 kuopos susirinkimas bus rugpjūčio 9-ta diena, 2 P. M. Mykolo Cieponio namuose, 3945 Liberty Avenue, Pittsburgh.

DETROIT, Mich.—265-tos kuopos susirinkimas bus rugpjūčio 9-ta diena, tuoj po sumos, šv. Antano parapijos mokyklos patalpose, W. Vernor ir 25-ta gat.

PITTSBURGH, Pa.—35-tos kuopos susirinkimas bus rugpjūčio 9-ta diena, tuoj po sumos, šv. Vincento parapijos pabažnytinėje svetainėje.

AUSTRALIJOJE JUNGTI-NIS PABALTIEČIŲ KOMITETAS, bendradarbiaudamas su kitų kraštų už geležinės uždangos komitetais, birželio tragiškuosius įvykius rimtai paminėjo.

BANKO PATVARKYMAI

Lietuvių banke valandos kiek pakeistos. Nuo birželio (June) 1, 1953, pirmadieniais, antradieniais ir ketvirtadieniais nuo 9:30 ryto iki 2:30 p. p.; trečiadieniais ir šeštadieniais 9:30 iki 12 pietų; penktadieniais nuo 9:30

Taupymai nuo liepos (July) 1 d. duos 2%. Ir padėti taupymai iki liepos 10-tai duos nuosimtį nuo liepos 1 dienos.

Taupymai yra saugūs po Federal Insurance Corp. globa, kiekviena knygtė iki \$10,000.00 apsaugota.

Užbaigtas banko padidinimo darbas, patogumai yra geresni ir atsilankę gauna kuo geriausius patarnavimus.

THE SUPERIOR SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION 6712 SUPERIOR AVENUE CLEVELAND, OHIO HE. 1-2498